

## La essa sonora: S o Z

### 1. A principi de mot s'escriu Z:

- zàping, zas, zebra, zebú, zèfir, zel (zelador, zelós), zen, zenc, zenit, zepelí, zero, zeta, ziga-zaga, zig-zag, zigzaguejar, zim-zam, zinc, zíngar, zing-zing, zitzània, zodíac, zombi, zona, zoo (zoo-, zoofília, zoologia, zoològic), zoom, zòster, zub-zub, zulu, zumzeig, zum-zum, etc.

### 2. Entre vocals s'escriu S:

EXCEPCIONS:

- mots d'origen grec: amazona (amzònic), bizantí, ozó, topazi, trapezi (trapezista, trapezoide), etc.
- compostos de esquizo-, piezo-, rizo-, -zoic, -zou, -zoide, -zoari: esquizofrènia, paleozoic, rizoma, espermatozoide, etc.
- altres: azerbaitjanès, kamikaze, magazín, nazi (nazisme, neonazi), neozelandès, etc.

### 3. Entre consonant i vocal s'escriu Z:

- amb el sufixos -itzar, -ització, -itzable: actualitzar, agilitzar, agonitzar, aguditzar, alfabetitzar, amenitzar, amortitzar, analitzar, autorització, autoritzar, canalitzar, canonitzar, caracteritzar, carbonitzar, centralitzar, cicatritzar, civilització, civilitzar, climatitzar, colonitzar, comercialitzar, comptabilitzar, confraternitzar, cotitzar, cristal·litzar, cristianitzar, descentralitzar, desertitzar-se, desestabilitzar, desmoralitzar, desnaturalitzar, desorganització, desorganitzar, dinamitzar, dramatitzar, economitza, emmagatzemar, emmetzinar, escandalitzar, esclavitzar, escolaritzar, especialitzar-se, estabilitzar-se, esterilitzar, estilitzar, eternitzar-se, exterioritzar, familiaritzar-se, fertilitzant, fertilitzar, finalitzar, fiscalitzar, formalitzar, fossilitzar-se, generalitzar, hipnotitzar, horroritzar, hospitalitzar, idealitzar, il·localitzable, immobilitzar, immunitzar, indemnització, indemnitzar, independitzar-se, industrialitzar, insonoritzar, inutilitzar, irrealitzable, legalitzar, localitzar, magnetitzar, martiritzar, mecanitzar, memoritzar, mobilitzar, modernitzar, nacionalitzar, neutralitzar, normalització, normalitzar, obstaculitzar, optimitzar, organització, organitzador, organitzar, paraitzar, pasteuritzat, penalitzar, personalitzar, pol·linització, polvoritzador, polvoritzar, preconitzar, profetitzar, profunditzar, protagonitzar, puntualitzar, racionalitzar, realització, realitzar, relativitzar, responsabilitzar, ridiculitzar, ruboritzar-se, sensibilitzar, senyalitzar, simbolitzar, simpatitzant, simpatitzar, sincronitzar, sintetitzar, sintonitzar, solidaritzar-se, suavitzant, suavitzar, tranquil·litzar, urbanització, urbanitzar, utilització, utilitzar, vaporitzador, vaporitzar, visualitzar, vocalitzar, volatilitzar, etc. En canvi, matisar i improvisar.

- altres: agutzil, algutzir, alzina, alzinar, alzinar-se, aranzel, assutzena, atzagaiada, atzar, atzavara, atziac -aga, atzucac, batzac, batzegada, benzina, benzinera, botzina, botzinar, bronze, bronzejar, brunzir, brunzit, calze, catorze, colze, colzada, donzella, dotze, dotzè, èczema, embranzida, engalzar, enze, enzim, esbarzer, esbotzar, esmorzar, estalzim, etzibar, galze, falzilla, funzir, galzeran, gatzara, gatzoneta, a la gatzoneta, gorgonzola, guitza, horitzó, horitzontal, llonza, magatzem, metzina, onze, onzè, pinzell, pinzellada, polzada, polze, quinze, quinzena, ràtzia, recolzar, reguitzell, salze, senzill -a, senzillament, senzillesa, setze, tretze, ximpanzé, etc.

EXCEPCIONS:

- els derivats i compostos de:

-**fons**: enfonsar, enfonsada, enfonsament;

-**dins**: endinsar, endisament;

-**trans**, seguida de vocal: transacció (transaccional), transalpí, transaminació, transatlàntic, transesterificació, transeünt, transició, transient, transigir (transigència, transigent, intransigència, intransigent), transir, transistor (transistorització, fototransistor), transit, trànsit (transitable, transitar, transitat, intransitable, intransitat), transitiu (transitivament, transitivitat, intransitiu, intransitivament), transitori (transitoriament, transitorietat), transoceànic, transurànic.

### 4. Altres:

- atrezzo, mezzosoprano, jazz, pizza (pizzeria ), puzle, etc.